

Riigikogu sotsiaalkomisjoni istungi protokoll nr 192

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 12. märts 2018

Algus 11.10, lõpp 12.17

Juhataja: Helmen Kütt

Protokollija: Terle Kask

Võtsid osa: Monika Haukanõmm, Igor Kravtšenko, Jüri Jaanson, Liina Kersna, Marika Tuus-Laul, Maris Lauri, Viktor Vassiljev, Aimi Kaldre (nõunik-sekretariaadijuhataja), Heidi Barot (nõunik), Helgi Kundla (nõunik)

Puudus: Tiina Kangro

Kutsutud: tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski, Sotsiaalministeeriumi tööelu arengu osakonna nõunik Monika Koks, sama osakonna töösuhete poliitika juht Mariliis Proos ja hoolekande osakonna juhataja Häli Tarum (2. päevakorrapunkti juures), Välisministeeriumi UK lauaülem ja Brexiti koordinaator Kattri-Helina Põld, Sotsiaalministeeriumi eurokoordinatsiooni ja välissuhete osakonna nõunik Kati Keel ja sotsiaalkindlustuse osakonna piiriülese sotsiaalkindlustuse juht Leili Eenlo (3. päevakorrapunkti juures)

Osales: Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjoni nõunik-sekretariaadijuhataja Külli Kapper (3. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Töölepingu seaduse ning pereküvitiste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (596 SE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks
3. Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vaheliste läbirääkimiste hetkeseis
4. Kollektiivne pöördumine „Hoolduskindlustuse loomine“
5. Sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (558 SE) ettevalmistamine kolmandaks lugemiseks
6. Muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Komisjoni istung esmapäev, 12.03.2018 kell 11.10

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Töölepingu seaduse ning pereküvitiste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (596 SE) ettevalmistamine esimeseks

lugemiseks

3. Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vaheliste läbirääkimiste hetkeseis

4. Kollektiivne pöördumine „Hoolduskindlustuse loomine“

5. Sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (558 SE) ettevalmistamine kolmandaks lugemiseks

6. Muud küsimused

Komisjoni istung teisipäev, 13.03.2018 kell 14.00

1. Puudega lastega perede toimetuleku ja vajaduste uuringu tutvustus

Otsustati:

1.1 Kinnitada nädala töökava (konsensus – Helmen Kütt, Igor Kravtšenko, Jüri Jaanson, Maris Lauri, Viktor Vassiljev, Monika Haukanõmm).

2. Töölepingu seaduse ning perehüvitiste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (596 SE) ettevalmistamine esimeseks lugemiseks

Tervise- ja tööminister tutvustas komisjonile töölepingu seaduse ning perehüvitiste seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu (596 SE), mis näeb ette tasustatud hoolduspuhkuse täisealise sügava puudega isiku töötavale lähedasele või määratud hooldajale. Kuulanud ära tervise- ja tööministri ettekande, esitasid komisjoni liikmed täiendavad küsimusi eelnõu kohta.

Monika Haukanõmm küsis hooldusvajaduse hindamise ja pilootprojekti kohta. Kas plaanis on kasutada juba olemasolevaid meetmeid, kuna hooldusvajadust on piloteeritud ja erinevaid mudeleid ja meetodikaid kasutatud juba päris mitmeid?

Jevgeni Ossinovski vastas, et üleriigilist objektiivset pilti hooldusvajadusest ei ole, sealhulgas erinevates omavalitsustes määratakse hooldajat erinevatel tingimustel. See, et meil puudub üle riigi ühtne hooldusvajaduse hindamise süsteem, mõjutab kindlasti ka nii sotsiaalvaldkonda kui tervishoidu.

Häli Tarum lisas, et tegemist on hoolduskoordinatsiooni pilootprojektiga, mille raames toimub ka hooldusvajaduse hindamine. Hoolduskoordinaatorid hakkavad tööle kuues kohalikus omavalitsuses ning perearstid ja sotsiaaltöötajad hakkavad suunama keerulisema hooldusvajadusega inimesi hoolduskoordinaatorite juurde, kes hakkavad katsetama InterRai hindamise meetodikat.

Monika Haukanõmm küsis, kuna õigus hoolduspuhkusele laieneb ainult töölepingu alusel töötavatele inimestele, siis kas sellisel juhul ei käituta diskrimineerivalt nende suhtes, kes ei tööta töölepingu alusel? Töövormid muutuvad ja lepinguid on väga erinevaid ning just puuetega laste puhul on seda sama kitsaskohta korduvalt välja toodud.

Jevgeni Ossinovski vastas, et puhkuse mõiste on sellisel viisil ainult töölepingulises suhtes ja sellest tulenevalt ka need, kellel on tööleping, puhkust saavad. Puhkus kui selline on mõiste, mis on töölepingu seaduses toodud töötaja kaitseks tööandja vastu. Erisusi puhkuse korralduses tuleb vaadelda üldises kontekstis. Võlaõiguslike lepingute alusel töötavatel inimestel ei ole selliselt kehtestatud tööaega, nemad saavad ise valida oma tööaega ja neile ei saa sellisel viisil seda ette kirjutada. Küll aga tasub pikemas vaates selle üle arutada, kas muudel alustel töötavatele inimestele peaksid laienema mingisugused sotsiaalsed garantiid, mis täna kehtivad ainult töölepingulises suhtes olevatele inimestele.

Maris Lauri küsis eelnõus sisalduvate erinevate jõustumissätete kohta.

Monika Koks selgitas, et paralleelselt on muutmisel ka perehüvitiste seadus, mis on erinevates jõustumise etappides. Üks perehüvitise muutmise seadus on juba vastu võetud, mis jõustub aastal 2020. Kui eelnõu (596 SE) võetakse vastu seadusena, siis § 2 muudab juba riigiteatajas avaldatud muutmise seadust. Muudab seal ühte punkti, aga muutmise seadus ise veel ei jõustu, vaid see jõustub aastal 2020.

Viktor Vassiljev küsis, kuidas hakkab hoolduskoordinaator kasutama InterRai hindamise metoodikat, kui see on välja töötatud selleks, et seda kasutaks hindamismeeskond, kus on 3-5 inimest?

Häli Tarum vastas, et kuna väga paljud erinevad osapooled peavad hindamist teostama, siis IT-lahenduse n-ö võlu seisnebki selles, et ühe patsiendi kohta on võimalik hindamist teostada erinevatest punktides ehk nii perearst, sotsiaaltöötaja kui rehabilitatsioonimeeskond saab selle avada ning kogu info jõuab hoolduskoordinaatorile. Ministeeriumi esindaja sõnul ollakse välja töötamas ka ettepanekuid selles osas, kuidas süsteemi muuta inimese vaatest efektiivsemaks.

Jüri Jaanson küsis, kas neid riske, et tööandja peab hakkama puhkusetasusid tagasi nõudma kuna Sotsiaalkindlustusamet mingil põhjusel keeldub hüvitamast, kuidagi maandada ei saa?

Monika Koks vastas, et peamine risk on see, kui tööandja ei tea, kas töötajal oli sellel hetkel hoolduspuhkusele õigus või mitte. Tööandjal on täna juba mõningal määral võimalus seda riski maandada. Selleks saab tööandja esitada Sotsiaalkindlustusametile päringu selle kohta, kas töötajal on õigus sellisele puhkusele või mitte. Küll aga on sellega paralleelselt risk endiselt olemas, sest samal hetkel võib mõne teise pereliikme tööandja just puhkust anda ning Sotsiaalkindlustusametile ei ole selle kohta veel avaldust laekunud. Seda riski kahjuks praeguste meetmetega maandada ei saa. Samas on neid tööandjad väga vähe, kes võivad sellise riski osaks langeda, sest sihtgrupp on väike.

Monika Haukanõmm küsis, kui pikalt pilootprojekt kestab?

Häli Tarum vastas, et pilootprojekt algab juulis ja kestab aasta, aga esimesed tulemused saab öelda juba kuue kuu pealt.

Jevgeni Ossinovski lisas, et puhkusepäevad ei ole otseselt selle pilootprojektiga seotud.

Lisaks anti eelnõu arutelu käigus komisjoni liikmetele teada, et tulenevalt Riigikohtu 5. märtsil tehtud otsusest tuleks muuta ka ametiühingute seadust ja kollektiivse töötüli lahendamise seadust. Sotsiaalministeeriumi esindaja selgitas, et 5. märtsil andis Riigikohus välja otsuse, kus tuvastati, et kehtivas ametiühingute seaduses puudub juriidilise isiku vastutus, kui tööandja takistab ametiühingu valitud esindaja tegutsemist. Lisaks ametiühingute seadusele leiti sama probleem ka kollektiivse töötüli lahendamise seaduses. Riigikohus mõõnis, et tegemist on normitehnilise apsakaga, mis tuleks parandada ning seadusandja peaks kiiremas korras sekkuma. Arutelu käigus leiti, et sotsiaalkomisjonil tuleks algatada vastav eelnõu.

Otsustati:

2.1 Ettepanek võtta täiskogu päevakorda 21.03.2018 14:00 (konsensus)

2.2 Teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (konsensus)

2.3 Teha ettepanek määrata muudatusettepanekute tähtajaks 10 tööpäeva, 05.04.2018 17:15 (konsensus)

2.4 Määrata ettekandjaks komisjoni esimees Helmen Kütt (konsensus)

(konsensus – Helmen Kütt, Monika Haukanõmm, Igor Kravtšenko, Jüri Jaanson, Liina Kersna,

Marika Tuus-Laul, Maris Lauri, Viktor Vassiljev)

3. Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vaheliste läbirääkimiste hetkeseis

Komisjon kuulab ära Välisministeeriumi esindaja ülevaate Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi vaheliste läbirääkimiste hetkeseisust. Kuna tegemist on asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud dokumentidega (AvTS § 35 lg 1 p 3 ja lg 2 p 3), siis arutelu käiku protokollis ei kajastata.

4. Kollektiivne pöördumine „Hoolduskindlustuse loomine“

Komisjonis arutati kollektiivset pöördumist „Hoolduskindlustuse loomine“ ning otsustati ettepanekuga osaliselt nõustuda. Komisjoni liikmed nõustusid, et tegemist on olulise küsimusega, kuid leidsid, et hoolduskindlustus ei ole ainus lahendus hoolduskoormuse vähendamiseks. Komisjonis leiti, et hoolduskoormuse teemat tuleb käsitleda edaspidigi, mistõttu otsustas komisjon saata märgukirja sotsiaalkaitseministrile ning tervise- ja tööministrile, kuna eakate hoolekannet ja tervishoidu tuleb käsitleda koos, et leida töötavaid lahendusi. Hiljemalt 6 kuu jooksul ootab komisjon tagasisidet ja ettepanekuid.

5. Sotsiaalhoolekande seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (558 SE) ettevalmistamine kolmandaks lugemiseks

Komisjoni esimees selgitas, et eelnõu kolmandaks lugemiseks on eelnõus tehtud tehnilisi ja keelelisi muudatusi. Eelnõu § 1 punkti 7 on lisatud tehnilise täpsustusena, millist sotsiaalhoolekande seaduse peatükki ja jagu lisatava punktiga täiendatakse. Lisatava punkti asukoht peab olema seaduse 9. peatüki esimeses jaos. Lisaks on eelnõus tehtud keelelisi täpsustusi, mis ei muuda sätete sisu ja mis on eelnõu tekstis alla joonitud ja eelnõu algatajaga läbi räägitud.

Otsustati:

5.1 Kiita heaks eelnõu kolmanda lugemise tekst (konsensus – Helmen Kütt, Monika Haukanõmm, Igor Kravtšenko, Jüri Jaanson, Liina Kersna, Marika Tuus-Laul, Maris Lauri, Viktor Vassiljev)

6. Muud küsimused

Komisjon arutas eessevõetavate kohtumiste ja komisjoni istungitega seonduvat. Komisjoni esimees andis teada Mongoolia parlamendi ja tervishoiu ministeeriumi delegatsiooni soovist kohtuda sotsiaalkomisjoni liikmetega märtsi viimasel nädalal. Leiti, et kohtumine toimub, kui komisjoni liikmetel on võimalik istungivabal nädalal delegatsioon vastu võtta. Lisaks andis komisjoni esimees teada Sotsiaalministeeriumi soovist korraldada Riigikogus avalik sotsiaalkomisjoni istung, mille raames tutvustaks Andres Võrk äsja valminud omaosaluskoormuse analüüsi ning haigekassa annaks ülevaate täiendava ravimihüvitise ning täiskasvanute hambaravihüvitise kasutusest. Üritus võiks toimuda maailma tervispäeva raames, mis on käesoleval aastal pühendatud teemale universaalne kindlustuskaitse, mille üks oluline komponent on finantskaitse suurte tervishoiu kulude eest leibkondadele. Sotsiaalministeeriumi poolt on soov korraldada istung 10. aprillil ja pealkiri võiks olla „Tervis kõigile: Kuidas kaitsta inimesi ebavõrdsuse ja suurte tervishoiukulude eest?“

Otsustati:

6.1 Korraldada 10.04.2018 Riigikogu konverentsisaalis avalik istung veebiülekandega teemal „Tervis kõigile: Kuidas kaitsta inimesi ebavõrdsuse ja suurte tervishoiukulude eest?“ (konsensus – Helmen Kütt, Monika Haukanõmm, Igor Kravtšenko, Jüri Jaanson, Liina Kersna,

Marika Tuus-Laul, Maris Lauri, Viktor Vassiljev)

(allkirjastatud digitaalselt)

Helmen Kütt

Juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)

Terle Kask

Protokollija